Lausunto talousvaliokunnalle valtioneuvoston selonteosta pitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta

VNS 11/2025 vp

Pääviestit

1. Ilmastotavoitteiden saavuttaminen edellyttää kiertotaloutta

Materiaalien kierrätys vähentää merkittävästi päästöjä verrattuna neitseellisten raaka-aineiden tuotantoon ja tukee siten kustannustehokkaasti pitkän aikavälin ilmastotavoitteiden saavuttamista.

2. Investoinnit kiertotalouteen tukevat puhdasta siirtymää.

Sääntelyllä tulisi varmistaa kierrätysmateriaalien toimivat markkinat ja ennakoitava toimintaympäristö sekä se, että kierrätetyt materiaalit voivat korvata päästöintensiivisiä neitseellisiä raaka-aineita. Kierrätysraaka-aineiden ja -materiaalien käyttö vähentää teollisen tuotannon päästöjä tukien samalla resurssitehokkuutta sekä talouskasvua.

3. Ohjauskeinot ovat avainasemassa, jotta ne tukevat kiertotaloutta.

Jätteenpoltto tulee sisällyttää EU:n päästökauppaan nopealla aikataululla. Se ohjaisi osaltaan materiaaleja tehokkaammin materiaalikierrätykseen.

Kierrätysteollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston selonteosta koskien Suomen pitkän aikavälin ilmastosuunnitelmaa. Selonteossa on tunnistettu kiertotalous hyvin, mutta laaja-alaisuudestaan huolimatta erityisesti skeenarioissa olisi voitu tunnistaa kiertotalouden potentiaali laajemminkin.

Pitkän aikavälin ilmastotavoitteiden saavuttaminen edellyttää päästövähennyksiä kaikilla sektoreilla. Materiaalikierron lisääminen ja kierrätysmateriaalien hyödyntäminen teollisuuden arvoketjuissa tarjoavat kustannustehokkaan keinon vähentää kasvihuonekaasupäästöjä ja siten tukea pitkän aikavälin ilmastotavoitteiden saavuttamista.

Kierrätysteollisuus pitää tärkeänä, että ilmastopolitiikka perustuu kustannustehokkaisiin ja markkinaehtoisiin ratkaisuihin sekä tukee samalla teollisuuden kilpailukykyä ja investointeja.

Materiaalikierto osana ilmastoratkaisua

Materiaalien tuotanto ja käyttö aiheuttavat globaalisti merkittävän osan kasvihuonekaasupäästöistä. Materiaalien kierrätys ja tehokas hyödyntäminen voivat vähentää päästöjä merkittävästi ja samalla vähentää luonnonvarojen käyttöä.

Esimerkiksi metallien kierrätys voi vähentää päästöjä jopa 80–95 % verrattuna neitseellisten metallien tuotantoon. Kierrätysmateriaalien hyödyntäminen vähentää energiankulutusta ja tukee teollisuuden vähähiilistä siirtymää. Materiaalikierron lisääminen onkin keskeinen osa pitkän aikavälin ilmastopolitiikkaa.

Toimivat kierrätysmarkkinat tukevat päästövähennyksiä

Kiertotalouden kehittäminen edellyttää toimivia markkinoita kierrätysmateriaaleille sekä ennakoitavaa sääntely-ympäristöä. Kierrätysteollisuuden investoinnit syntyvät pääosin markkinaehtoisesti, ja ne mahdollistavat materiaalikierron kasvun sekä siihen liittyvät päästövähennykset.

Sääntelyllä tulisi tukea kierrätysmateriaalien markkinoiden kehittymistä ja varmistaa, että kierrätetyt materiaalit voivat korvata päästöintensiivisiä neitseellisiä raaka-aineita.

Rakentamisen kiertotalous

Rakennettu ympäristö muodostaa merkittävän materiaalivarannon ja rakentamisen hiilijalanjälki on suuri. Rakentamisessa tulisi hyödyntää kierrätysmateriaaleja enemmän. Rakentamisessa syntyy suuria määriä purkumateriaaleja, joiden tehokas hyödyntäminen voi vähentää merkittävästi materiaalien tuotantoon liittyviä päästöjä. Rakennusmateriaalien kierrätystä sekä purkumateriaalien hyödyntämistä tulisi edistää osana ilmastopolitiikkaa.

Jätehuollon ohjaus ilmastopolitiikassa

Jätteenpolton päästöjen ohjaus on tärkeä osa jätehuollon ilmastovaikutusten vähentämistä. Kierrätysteollisuus pitää tarkoituksenmukaisena, että jätteenpoltto sisällytetään EU:n päästökauppajärjestelmään. Alkuperäisen komission suunnitelman mukaan päästökauppa alkaisi vuonna 2028. Tässä aikataulussa tulee pysyä. EU-tasoinen ohjaus vähentäisi päästöjä kustannustehokkaasti ja ohjaisi jätevirtoja nykyistä enemmän materiaalikierrätykseen.

Kiertotalousaste osoittaa kehittämistarpeen

Suomen kiertotalousaste on Eurostatin julkaiseman viimeisimmän tilaston mukaan vain 2 %, mikä on yksi Euroopan alhaisimmista. Tämä kertoo siitä, että materiaalien kierron lisäämisessä on merkittävä kehittämispotentiaali.

Uusiutuvan energian edistäminen

Biojätteiden ja muiden jätehuollon sivuvirtojen hyödyntäminen biokaasun tuotannossa tukee sekä liikenteen päästövähennystavoitteita että kotimaisen energiantuotannon huoltovarmuutta. Kotimaisen biokaasun tuotanto jätehuollon raaka-aineista vahvistaa energiaomavaraisuutta ja vähentää riippuvuutta fossiilisista tuontipolttoaineista. Tämä on tärkeää sekä ilmastopolitiikan että huoltovarmuuden näkökulmasta.

Tutkimus, innovointi ja kilpailukyky

Jäte- ja kierrätysalan ratkaisut, biokaasutuotanto ja kierrätysmateriaalien jalostus vaativat tutkimus- ja kehityspanoksia sekä innovaatioita tukevan investointiympäristön.

Kiertotalouden vahvistaminen tukee ilmastotavoitteiden saavuttamista ja luo uusia investointeja kiertotalouden liiketoimintaan. Kierrätysteollisuus muistuttaa, että kiertotalouden ratkaisut ovat keskeinen ja välttämätön osa vihreän siirtymän investointeja ja tulisi siksi huomioida osana vihreän siirtymän rahoitusta.

Lisätietoja: Mia Nores, toimitusjohtaja, p. 044 330 0928 mia.nores@kierratysteollisuus.fi